

Často kladené dotazy k zákonu č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, a zákonu č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích

- aktualizace k 30. červnu 2022

Dotazy k hmotněprávní úpravě

1) Jak se bude posuzovat odpovědnost zákonného zástupce v případě, že se přestupku dopustili oba zákonní zástupci?

Pokud za přestupek odpovídají oba zákonní zástupci a nejedná se o případ spolupachatelství, posoudí se odpovědnost individuálně u každého zvláště s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem případu.

2) Jak se bude posuzovat odpovědnost podnikající fyzické osoby?

Pokud by svým jednáním naplnila skutkovou podstatu přestupku sama podnikající fyzická osoba, bude odpovědna jako podnikající fyzická osoba a nikoli ještě jako fyzická osoba, protože nelze jednu osobu trestat za týž skutek dvakrát. Uplatní se tedy zásada speciality - skutková podstata se zvláštním subjektem (podnikající fyzická osoba) je speciální ve vztahu ke skutkové podstatě s obecným subjektem (fyzická osoba).

3) Jak se bude určovat délka promlčecí doby, když výše pokuty není stanovena zvláštním zákonem fixně, ale například jako procento z obratu, přičemž výše obratu je správnímu orgánu známa až na konci řízení?

Pokud nebude horní hranice sazby pokuty stanovena zvláštním zákonem fixně, ale například jako procento z obratu, procentuálním podílem aktiv, násobkem daně apod. (konkrétní výše je pak správnímu orgánu známa až v průběhu řízení, respektive na jeho konci), a zvláštní zákon neupraví délku promlčecí doby, bude promlčecí doba v tomto případě jednoletá, a to na základě § 30 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb.

4) Jakým dnem je ukončen běh promlčecí doby?

Jednoletá nebo tříletá promlčecí doba podle § 30 zákona č. 250/2016 Sb. uplyne koncem dne, který se svým označením shoduje se dnem, kdy byl přestupek spáchán, tj. ve 24:00 tohoto dne. Případá-li konec promlčecí doby na sobotu, neděli nebo svátek, nedochází k jeho přesunutí na nejbližší příští pracovní den. (blíže viz Závěr č. 154 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu a správnímu trestání ze dne 12. května 2017).

5) K jaké osobě se vztahuje stavení promlčecí doby z důvodu vedení trestního řízení pro týž skutek?

Stavení promlčecí doby se vztahuje vždy pouze k té osobě, která byla takto trestně stíhána (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. června 2007, č. j. 4 As 38/2006-63).

6) Přerušuje se promlčecí doba vydáním rozhodnutí odvolacího orgánu?

Z tohoto důvodu se promlčecí doba nepřerušuje, neboť vydáním rozhodnutí, jímž je obviněný uznán vinným, se v kontextu § 32 odst. 2 písm. b) zákona č. 250/2016 Sb. rozumí pouze rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, které ve smyslu § 93 odst. 1 písm. c) zákona č. 250/2016 Sb. obsahuje vyslovení viny. Tento názor převažuje i v odborné literatuře.¹

7) Staví se promlčecí doba po dobu odvolacího řízení?

Nestaví, neboť tento důvod není uveden v § 32 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb.

8) Spadá do doby, po kterou se o věci vedlo soudní řízení správní, které je důvodem stavení promlčecí doby, též řízení o kasační stížnosti?

Ano.

9) Jak má správní orgán za situace, kdy obviněného nesmí donucovat k výpovědi, zjišťovat jeho osobní poměry?

Správní orgán nemůže obviněného donucovat k výpovědi, ale určitě by jej měl poučit o právu sdělit své osobní poměry, aby k nim mohl správní orgán přihlédnout. Pokud obviněný své osobní poměry nesdělí, je na správním orgánu, aby je odhadem určil sám, jak v případě majetkových poměrů opakovaně uvádí judikatura. Správní orgán může nahlédnout do evidence obyvatel a zjistit, zda se jedná o otce početné rodiny, lze nahlédnout do insolvenčního rejstříku, živnostenského rejstříku, registru vozidel, katastru nemovitostí či jiných přístupných rejstříků.

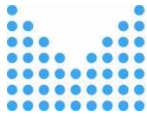
10) Lze od uložení správního trestu (pokuty) upustit, pokud zákon stanoví, že se za přestupek uloží správní trest (pokuta)?

Ano, a to při splnění podmínek podle § 43 zákona č. 250/2016 Sb. Nemožnost upustit od uložení správního trestu by musela být stanovena výslovně zákonem.

11) Lze uložit správní trest napomenutí namísto pokuty nebo propadnutí věci spolu s pokutou, přestože zákon stanoví, že se za přestupek uloží pokuta?

Ano, napomenutí je univerzálním správním trestem, který lze s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem případu uložit namísto pokuty, pokud možnost jeho uložení

¹ Prášková, H. *Nové přestupkové právo*. Praha: Leges, 2017, str. 189. Jemelka, L., Vetešník, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, str. 303.

zákon výslovně nevyloučí. Propadnutí věci je též univerzálním správním trestem, který lze uložit spolu s pokutou (s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem případu).

12) Jakým způsobem se uloží správní trest napomenutí?

Správní orgán ve výroku rozhodnutí vysloví uložení správního trestu napomenutí, a výslovně upozorní pachatele na důsledky protiprávního jednání, jež mu podle zákona hrozí, pokud by se i v budoucnu dopouštěl podobného jednání, zejména ho upozorní na možnost uložení pokuty, včetně výše, do jaké může být uložena.

Napomenutí lze uložit též příkazem. Napomenutí nelze uložit příkazem na místě.

13) Je-li stanovena dolní hranice sazby pokuty a obviněným je mladistvý, je správní orgán při ukládání pokuty touto hranicí vázán?

Ustanovení o trestání mladistvých je k obecným ustanovením o správních trestech i ustanovením o podmínkách ukládání jednotlivých správních trestů speciální, tudíž správní orgán bude vázán pouze (o polovinu sníženou) horní hranicí pokuty (přičemž však nesmí přesahovat částku 5 000 Kč; to neplatí, je-li mladistvý podnikající fyzickou osobou).

14) Jaká právní úprava stanoví rozpočtové určení příjmů z pokut, které plynou do státního rozpočtu nebo rozpočtu obce nebo kraje, po 1. 7. 2017?

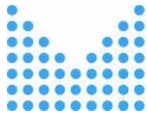
Ustanovení § 6 odst. 1 písm. q) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a § 7 odst. 1 písm. d) a § 8 odst. 1 písm. d) zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

15) Jakým způsobem lze zajistit věc, která by mohla být předmětem propadnutí nebo zabrání?

Zajistit věc, která by mohla být předmětem propadnutí nebo zabrání lze s využitím institutu předběžného opatření podle § 61 správního řádu. Institut předběžného opatření bude využitelný i v případech, kdy bylo doposavad postupováno podle § 75 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, upravujícího vydání a odnětí věci.

16) Jakým způsobem správní orgán určí vhodný program pro zvládání agrese nebo násilného chování?

Volba vhodného programu závisí na správním uvážení správního orgánu, který by měl před tím, než zvolí vhodný program, posoudit veškeré okolnosti daného případu a individuální potřeby pachatele. Správní orgán vhodnost programu nejprve konzultuje s pachatelem a k jeho názoru by měl při volbě programu přihlédnout. Pachatel by měl být nicméně srozuměn s tím, že je povinen omezující opatření strpět spolu se správním trestem (u mladistvých v určitých případech namísto správního trestu, jde-li o aplikaci ustanovení § 59 zákona č. 250/2016 Sb.), a proto by jeho případný negativní postoj nebo nesouhlas s daným programem neměl být důvodem pro neuložení tohoto

omezujícího opatření (úmyslné nedodržování omezujícího opatření je přestupkem podle § 2 odst. 2 písm. h) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích). Z důvodu naplnění požadavku jasnosti a určitosti omezujícího opatření by správní orgán měl program konkretizovat ve výroku rozhodnutí. V něm by měl výslovně uvést, v čem program spočívá, jakým způsobem, na jakém místě, v jaké době a v jakém časovém období bude realizován. Náklady spojené s účastí pachatele v programu pro zvládnutí agrese nebo násilného chování je pachatel povinen uhradit poskytovateli tohoto programu, není-li tento program poskytován bezplatně.

Za účelem kontroly dodržování tohoto omezujícího opatření si správní orgán vyžádá od poskytovatele vhodného programu pro zvládnutí agrese nebo násilného chování písemnou zprávu obsahující informace o dodržování podmínek uloženého omezujícího opatření ze strany pachatele.

Dotazy k procesní úpravě

17) Co se rozumí přestupkem proti pořádku v územní samosprávě a kdo je příslušný k jeho projednání?

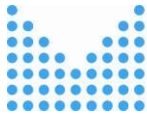
Přestupkem proti pořádku v územní samosprávě se rozumí porušení povinností stanovených v obecně závazné vyhlášce obce nebo kraje (§ 4 odst. 2 zákona o některých přestupcích), k jeho projednání je příslušný obecní úřad (§ 60 odst. 2 písm. b) zákona č. 250/2016 Sb.).

18) Jak se bude postupovat při jednání komise pro projednávání přestupků?

Jedná se o řízení před kolegiálním správním orgánem, které upravuje § 134 správního řádu, podle něhož je kolegiální orgán způsobilý se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina jeho členů, a usnesení je přijato nadpoloviční většinou přítomných členů.

19) Jaké přestupky může projednávat komise pro projednávání přestupků?

Komise pro projednávání přestupků je příslušná k projednání přestupků, k jejichž projednání je na základě zákona příslušný obecní úřad (§ 60 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb.; k tomu srov. závěr č. 155 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu a správnímu trestání ze dne 12. 5. 2017)., tj. přestupků proti pořádku ve státní správě spáchaných porušením povinnosti stanovené v nařízení obce nebo kraje, přestupků proti pořádku v územní samosprávě, přestupků proti veřejnému pořádku, přestupků proti občanskému soužití, přestupků proti majetku a přestupků, o kterých to stanoví jiný zákon. Co se týče přestupků, o kterých to stanoví jiný zákon, a které může projednávat komise namísto obecního úřadu, je nutné, aby zvláštní zákon přímo stanovil, že namísto obecního úřadu může stanovené přestupky

projednávat komise. Na základě tohoto zákonného zmocnění pak starosta při zřízení komise určí, které přestupky bude komise projednávat namísto obecního úřadu.

Jsou-li splněny podmínky podle § 91 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., komise může uložit pokutu příkazem na místě za přestupky, k jejichž projednání je na základě zákona příslušná, pouze jako celek. K uložení pokuty příkazem na místě nelze pověřit jednotlivého člena komise, a to ani jejího předsedu, byť postačí, aby byl příkazový blok podepsán předsedou nebo jiným pověřeným členem komise. Je však nutné, aby o uložení pokuty příkazem na místě bylo rozhodnuto hlasováním komise a výsledek tohoto hlasování byl zaznamenán do protokolu.

20) Může usnesení o odložení věci i usnesení o přerušení řízení vydávat pouze předseda Komise?

Ano.

21) Jak postupovat v případě, kdy je podezřelým z přestupku zastupitel obce, k níž patří obecní policie?

Vzhledem k tomu, že obecní policie je orgánem obce, jedná se v případě zastupitele obce o případ vymezený v § 63 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. Věc tedy nemůže být vyřízena strážníkem obecní policie na místě vydáním příkazového bloku. V takovém případě musí nadřízený správní orgán pověřit řízením o tomto přestupku jiný věcně příslušný podřízený správní orgán ve svém obvodu. V případě, že by taková skutečnost vyšla najevo až po podpisu příkazového bloku, byl by to důvod pro zrušení příkazového bloku v přezkumném řízení

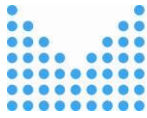
22) Pokud se nedaří doručovat zmocněnci účastníka řízení a bude se tedy doručovat pouze účastníkovi řízení podle § 67 zákona č. 250/2016 Sb., měl by o tom účastník řízení vědět?

Ano, správní orgán by o tom měl v souladu s § 4 odst. 2 správního řádu účastníka řízení poučit.

23) Jaké postavení má osoba přímo postižená spácháním přestupku – jako svědek nebo účastník řízení, a jakým způsobem může v řízení o přestupku uplatňovat svá procesní práva?

Jde o osobu zúčastněnou na řízení o přestupku s vybranými procesními právy (uvedenými v § 71 zákona č. 250/2016 Sb.), které jí mají umožnit získání informací o řízení a skutkových zjištěních, které mohou být využitelné při vymáhání náhrady škody jiným způsobem než v adhezním řízení, které je součástí řízení o přestupku. Postavení osoby přímo postižené spácháním přestupku nelze ztotožňovat ani s postavením svědka, byť ji lze jako svědka v řízení vyslechnout o skutečnostech podstatných pro řízení o přestupku; v tomto rozsahu pak platí obecná poučovací povinnost podle § 4 správního řádu.

Na základě změny provedené zákonem č. 417/2021 Sb. mají i osoby přímo postižené spácháním přestupku, jejichž souhlas se zahájením řízení se nevyžaduje

(osoba mladší 18 let nebo byl-li přestupek důvodem vykázaní ze společného obydlí), práva vypočtená v § 71.

Procesní práva osoby přímo postižené spácháním přestupku by měla být aplikována v prvostupňovém řízení, v řízení o odvolání, v řízení o mimořádných opravných prostředcích (obnova řízení) i v řízení o dozorčích prostředcích (přezkumné řízení). Osoba přímo postižená spácháním přestupku by měla být informována o podaném odvolání doručení jeho stejnopisu ve smyslu § 86 odst. 2 správního řádu. Identifikační údaje této osoby (postačí jméno a příjmení) se uvedou na konci stejnopisu písemného vyhotovení rozhodnutí o přestupku, neboť tato osoba má právo na oznámení rozhodnutí o přestupku. Právo na oznámení rozhodnutí se vztahuje nejen na prvostupňové rozhodnutí, ale též na rozhodnutí odvolacího správního orgánu nebo rozhodnutí správního orgánu v přezkumném řízení nebo obnoveném řízení o přestupku. K těmto všem rozhodnutím se osoba přímo postižená spácháním přestupku může vyjádřit. Osoba přímo postižená spácháním přestupku bude rovněž vhodným způsobem vyrozuměna o usnesení o odložení věci podle § 76 odst. 4 zákona č. 250/2016 Sb.

Zákon č. 250/2016 Sb. dále nově odlišuje pojem osoby přímo postižené spácháním přestupku (což je užší pojem) a pojem osoby dotčené jednáním podezřelého z přestupku (což je širší pojem – bude se jednat typicky o osobu, které byla způsobena škoda). Osoba dotčená jednáním podezřelého z přestupku se vyrozumí o usnesení o odložení věci podle § 76 odst. 3 a 5 zákona č. 250/2016 Sb., je-li správnímu orgánu známa; pokud by takové vyrozumění bylo spojeno s neúměrnými obtížemi nebo náklady, doručí je správní orgán veřejnou vyhláškou; ustanovení § 66 tohoto zákona se nepoužije.

24) Může osoba přímo postižená spácháním přestupku podat námitku podjatosti?

Vzhledem k tomu, že osoba přímo postižená spácháním přestupku není účastníkem řízení o přestupku, nebude o její námitce podjatosti rozhodováno usnesením podle § 14 odst. 2. Nicméně to jí nebrání na důvody, pro které lze o podjatosti pochybovat, upozornit formou podnětu, což může vést k určení jiné úřední osoby podle § 14 odst. 4 správního řádu.

25) Lze přiznat osobě přímo postižené spácháním přestupku nárok na náhradu hotových výdajů a ušlého výdělku v případě, že ve věci není předvolána, ale pouze vyrozuměna o konání ústního jednání?

Nelze.

26) Jakou formou stanovit lhůtu osobě přímo postižené spácháním přestupku k udělení souhlasu se zahájením nebo pokračováním řízení? Lze vydat usnesení podle § 39 správního řádu, který hovoří o účastnících řízeních, i v případě stanovení lhůty osobě přímo postižené spácháním přestupku?

Ze zákona č. 250/2016 Sb. nevyplývá povinnost stanovovat tuto lhůtu

usnesením. Podle § 39 odst. 1 správního řádu správní orgán určí lhůtu usnesením pouze tehdy, je-li to zapotřebí. S ohledem na skutečnost, že v daném případě je především v zájmu dotčené osoby, aby ve stanovené lhůtě udělila souhlas se zahájením řízení o přestupku nebo s jeho pokračováním, nebude zpravidla zapotřebí lhůtu stanovovat usnesením a postačí pouhý přípis, nicméně vydání usnesení není vyloučeno.

27) Lze po udělení souhlasu osobou přímo postiženou spácháním přestupku vydat příkaz na místě jako první úkon v řízení?

Podle § 71 zákona č. 250/2016 Sb. má osoba přímo postižená spácháním přestupku v řízení o přestupku řadu práv. Vydání příkazu na místě jako první úkon v řízení by přitom znemožnilo realizaci těchto práv.

28) Je správní orgán povinen vyzvat osobu přímo postiženou spácháním přestupku k udělení souhlasu i tehdy, když po předběžném posouzení věci dospěje k závěru, že se o přestupek nejedná?

Správní orgán v takovém případě osobu přímo postiženou spácháním přestupku k udělení souhlasu nevyzývá a oznámenou věc odloží. Správní orgán o odložení věci vyrozumí osobu dotčenou jednáním podezřelého z přestupku (což je širší pojem, než osoba přímo postižená spácháním přestupku), je-li mu známa. Pokud by vyrozumění této osoby bylo spojeno s neúměrnými obtížemi nebo náklady, doručí je správní orgán veřejnou vyhláškou; ustanovení § 66 se nepoužije (§ 76 odst. 3 zákona č. 250/2016 Sb.).

29) Provádí orgán policie tzv. předšetřování v případě přestupku podle § 125f zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (zákon o silničním provozu)?

NE, věc podle § 73 zákona č. 250/2016 Sb. bez zbytečného odkladu oznámí příslušnému správnímu orgánu (obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností), který bude postupovat podle § 125f odst. 5 zákona č. 361/2000 Sb.

30) Je možné po přijetí oznámení o přestupku realizovat úkony podle kontrolního řádu (např. úkony před kontrolou podle § 3)?

Ano, pokud příslušný správní orgán obdrží podnět, že na určitém úseku veřejné správy dochází k porušení zákona, bude záležet na uvážení příslušného správního orgánu, zda provede nejprve kontrolu tohoto subjektu podle kontrolního řádu a následně zahájí řízení o přestupku, nebo přímo zahájí řízení o přestupku.

31) Jaká práva příslušejí oznamovateli přestupku?

Je-li oznamovatel zároveň účastníkem řízení, zůstává mu právo být informován o průběhu a výsledku řízení a právo nahlížet do spisu. Právo být informován o průběhu a výsledku řízení a právo nahlížet do spisu přiznává zákon č. 250/2016 Sb. i osobě přímo postižené spácháním přestupku. Pokud oznamovatel přestupku není ani účastníkem řízení, ani osobou přímo postiženou spácháním přestupku, může požádat

orgán policie, aby jej vyrozuměla o provedených opatřeních dle § 74 odst. 4 zákona č. 250/2016 Sb. Orgán policie tak učiní do 30 dnů ode dne požádání.

32) Jakým způsobem se účastník řízení poučí o právu žádat ústní jednání?

Zákon č. 250/2016 Sb. nestanoví formu, ani lhůtu. Poučení lze spojit s oznámením o zahájení řízení nebo s poučením o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Pokud byla osoba poučena v řízení v prvním stupni, není třeba ji znovu poučovat též v odvolacím řízení. V daném případě je třeba vycházet ze skutečnosti, že řízení v prvním stupni a odvolací řízení tvoří jeden celek a jednou učiněné poučení je platné pro celé řízení. Určení lhůty k uplatnění práva žádat nařízení ústního jednání nezprošťuje správní orgán odpovědnosti za náležité zjištění skutkového stavu (srov. § 3 a § 50 odst. 2 správního řádu).

33) Může orgán policie nebo strážník obecní policie uložit záruku za splnění povinnosti?

Záruku za splnění povinnosti nemůže uložit orgán policie nebo strážník obecní policie, neboť podle § 83 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. je k ukládání záruky zmocněn pouze správní orgán, přičemž zmocnění pro orgán policie a strážníka obecní policie pro rozhodování příkazem na místě upravené v § 91 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb. nezahrnuje ukládání záruky za splnění povinnosti (tím není dotčena možnost ukládání kaucí podle zvláštních právních předpisů - například podle § 124a zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu)).

34) Lze v případě vydání rozhodnutí o schválení dohody o narovnání uložit náhradu nákladů řízení?

Z důvodu nevyslovení viny nelze uložit náhradu nákladů paušální částkou podle § 95 odst. 1 věty první zákona č. 250/2016 Sb., lze však přiznat účelně vynaložené náklady poškozenému podle § 95 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb.

35) Lze využít institut narovnání u přestupků, které jsou předmětem evidence přestupků?

Je na posouzení správního orgánu, zda v konkrétním případě bude shledán rozpor s veřejným zájmem. Sama skutečnost, že přestupek je předmětem evidence přestupků, však nebrání využití institutu narovnání.

36) Jak postupuje správní orgán v případě, kdy dohodu o narovnání neschválí?

V případě, že správní orgán dohodu o narovnání neschválí, nevydává o tom samostatné rozhodnutí. Správní orgán v takovém případě pouze vyrozumí osoby o tom, že bude pokračovat v řízení a vydá rozhodnutí o vině a správním trestu s tím, že v tomto rozhodnutí odůvodní, proč dohodu o narovnání neschválil, resp. tento způsob vyřízení věci nepřipustil.

37) Lze vést společné řízení na úrovni odvolacího orgánu, pokud nebylo možné vést společné řízení na úrovni prvostupňového orgánu?

Na úrovni odvolacího řízení nelze vést společné řízení, pokud nebylo možné vést společné řízení na úrovni prvostupňových orgánů (odvolací řízení není samostatným řízením, jde pouze o pokračování prvostupňového řízení).

38) Kdy je zahájeno společné řízení, pokud je vedeno proti více podezřelým?

Společné řízení je zahájeno doručením oznámení o zahájení řízení všem podezřelým z přestupku, tedy teprve v okamžiku, kdy je oznámení o zahájení řízení doručeno poslednímu z podezřelých. V tomto případě zákon č. 250/2016 Sb. obsahuje speciální úpravu zahájení společného řízení oproti obecné úpravě v § 46 odst. 2 správního řádu.

39) Lze ve společném řízení projednat přestupek podnikající fyzické osoby a nepodnikající fyzické osoby?

Na základě § 88 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb. by měl být ve společném řízení projednán přestupek podnikající fyzické osoby a přestupek fyzické (nepodnikající) osoby od ní odlišné, pokud spolu tyto přestupky souvisejí, jejich skutková podstata se týká porušení právních povinností vyskytujících se ve stejné oblasti veřejné správy a k jejich projednání je příslušný též správní orgán. Pokud by pachatelem přestupků byla tatáž osoba, která by se jednoho přestupku dopustila v postavení podnikající fyzické osoby, tj. při svém podnikání nebo v přímé souvislosti s ním, a jiného přestupku by se dopustila jako nepodnikající fyzická osoba, bylo by možné i tyto přestupky projednat ve společném řízení.

40) Co může být jiným důležitým důvodem pro vyloučení skutku ze společného řízení?

Za jiný důležitý důvod by bylo možné považovat skutečnost, že o určitém skutku nelze meritorně rozhodnout a řízení bude muset být v dané části zastaveno. Pokud tedy správní orgán provádí společné řízení a pokud je obviněný ze spáchání některých přestupků (skutků) uznán vinným a je mu uložen správní trest a ve zbylé části řízení správní orgán zjistí, že obviněný skutek nespáchal, skutek není přestupkem nebo se obviněnému nepodařilo spáchání přestupku prokázat, vydá správní orgán rozhodnutí, v němž rozhodne o vině účastníka za spáchání přestupků a o správním trestu za ně. Ve zbytku pak rozhodne usnesením o zastavení řízení podle § 86 zákona č. 250/2016 Sb. (K tomu srov. Závěr poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu č. 47: <http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx>).

41) Lze vést společné řízení též podle § 140 odst. 1 správního řádu?

Ustanovení § 88 zákona č. 250/2016 Sb. stanoví, kdy se společné řízení vést musí, nevyplývá z něj ale, že by se nemohlo vést i za širších podmínek vyplývajících z § 140 odst. 1 správního řádu, který se na řízení o přestupku použije podpůrně. Domníváme se proto, že nelze vyloučit vedení společného řízení podle § 140 odst. 1

správního řádu, bude-li to správní orgán považovat za vhodné, což umožní zahrnout do něj (při respektování absorpční zásady podle § 41 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb.) i další přestupky, které nemusejí spadat do stejné oblasti veřejné správy.

42) Jakým způsobem může uplatnit nárok na náhradu škody nezletilá osoba?

Pokud je osoba, které byla přestupkem způsobena škoda, nezletilou osobou, resp. osobou, která nemá plnou právní způsobilost, její zákonný zástupce nebo opatrovník by měl nárok na náhradu škody uplatnit jejím jménem. Učiní-li tak zákonný zástupce nebo opatrovník sám za sebe, takový úkon nebude mít právní účinky a správní orgán by měl zákonného zástupce nebo opatrovníka vyzvat k nápravě ve smyslu § 4 a § 37 odst. 3 správního řádu. Pokud bude tato vada zjištěna až po vydání rozhodnutí, jednalo by se o vadu řízení, která by mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí ve smyslu § 89 odst. 2 správního řádu.

43) Je omezena výše pokuty, kterou lze uložit příkazem?

Není, u příkazu se vychází z výměry pokuty ve zvláštním zákoně, která se uplatňuje při rozhodování v nezkráceném řízení o přestupku.

Výše pokuty je omezena pouze u příkazu na místě - příkazem na místě lze uložit pokutu nejvýše 10 000 Kč. Mladistvému obviněnému lze příkazem na místě uložit pokutu nejvýše 2 500 Kč; to neplatí, je-li mladistvý podnikající fyzickou osobou (§ 91 odst. 1 věta druhá zákona č. 250/2016 Sb.). Zvláštní zákon může stanovit odlišnou výši pokuty.

44) Lze jedním příkazem vyslovit vinu dvou spolupachatelů?

V případě dvou či více spolupachatelů/spoluobviněných doporučujeme, je-li možné věc rozhodnout příkazem, aby byl příkaz vydáván každému obviněnému zvlášť.

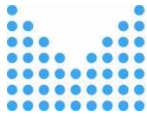
45) Bude možné i přes existenci škody nebo bezdůvodného obohacení projednat přestupek podle zákona č. 250/2016 Sb. příkazem?

Ano, pokud potencionální poškozený neprojeví zájem o uplatnění svého nároku. Omezení v § 90 odst. 2 písm. b) zákona č. 250/2016 Sb. se tedy uplatní pouze v případě, že nárok na náhradu škody nebo nárok na vydání bezdůvodného obohacení byl uplatněn.

46) Lze příkaz doručovat tzv. fikcí?

Ano, při splnění podmínek podle § 24 odst. 1 správního řádu.²

² Srov. Závěr č. 171 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu a správnímu trestání ze dne 14. 2. 2020 (dostupné zde: <https://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu-a-spravnimu-trestani.aspx>).

47) Lze rozhodnout o přestupku příkazem nebo příkazem na místě po oznámení zahájení řízení?

Ano.

48) Může být vydán příkaz na základě § 150 odst. 2 správního řádu jiným správním orgánem než tím, jehož oprávněná úřední osoba pořídila protokol o kontrole, který je jediným podkladem rozhodnutí o přestupku?

Nelze. Zákon požaduje, aby se kontrolovaná osoba seznámila s obsahem protokolu nebo byla k seznámení se s obsahem protokolu řádně vyzvána (přitom není relevantní, kdo fakticky seznámí kontrolovanou osobu s obsahem protokolu o kontrole nebo takové seznámení se zajistí), popřípadě aby byly v souladu se zákonem vyřízeny námitky kontrolovaného proti obsahu protokolu a aby o obsahu protokolu nebyly pochybnosti ani z jiného důvodu. Není tedy možné rozhodnout příkazem o přestupku pouze na základě protokolu o kontrole, který pořídil jiný správní orgán než správní orgán příslušný k vedení řízení o přestupku.

49) Lze příkazem nebo příkazem na místě rozhodnout tak, že se neuloží správní trest, resp. se od uložení správního trestu upustí nebo podmíněně upustí?

Nelze.

50) Lze příkazem rozhodnout o mimořádném snížení výměry pokuty?

Ano.

51) Lze uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou, je-li rozhodováno příkazem nebo příkazem na místě?

Není-li příkaz prvním úkonem v řízení, lze uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou (k tomu srov. vyhlášku č. 520/2005 Sb., ve znění vyhlášky č. 112/2017 Sb.).

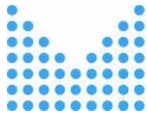
Povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou správní orgán neuloží, bylo-li o přestupku rozhodnuto příkazem na místě (§ 95 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb.).

52) Jakým způsobem lze napravit příkaz na místě, v němž je jako obviněný uvedena neexistující (fiktivní) osoba?

Prohlášením nicotnosti podle § 77 odst. 1 správního řádu.

53) Jaká je lhůta pro zahájení řízení o přestupku?

Použije se podpůrně § 6 správního řádu (bez zbytečných průtahů) a zejména § 80 odst. 2 správního řádu, ze kterého plyne procesní 30 denní lhůta. Lhůta pro zahájení řízení o přestupku počíná běžet od okamžiku, kdy má správní orgán k dispozici veškeré podklady potřebné k zahájení řízení. Nejedná se o lhůtu prekluzivní, jejíž uplynutí by mělo vliv na uplatňování odpovědnosti za přestupek. Její

nedodržení může mít za následek realizaci opatření proti nečinnosti ze strany nadřízeného správního orgánu v souladu s § 80 odst. 2 správního řádu.

54) Od kterého okamžiku počíná běžet lhůta pro vydání rozhodnutí o přestupku?

Lhůta pro vydání rozhodnutí o přestupku začne správnímu orgánu plynout, jakmile je řízení zahájeno, tj. okamžikem doručení oznámení o zahájení řízení poslednímu z podezřelých. Tímto okamžikem dojde také k přerušení promlčecí doby podle § 32 odst. 2 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb. a běhu promlčecí doby nové, a to vůči všem obviněným z přestupku.

55) Lze lhůtu pro vydání rozhodnutí o přestupku prodloužit postupem podle § 71 odst. 3 písm. a) nebo b) správního řádu?

Ano, tato lhůta je speciální lhůtou pouze ve vztahu k 30 denní lhůtě pro vydání rozhodnutí.

56) Vztahuje se lhůta pro vydání rozhodnutí o přestupku též na řízení před odvolacím správním orgánem?

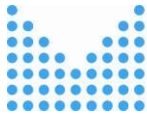
Nevztahuje. Ze závěru č. 117 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 8. června 2012 vyplývá, že „*nestanoví-li zvláštní zákon speciální lhůtu pro vydání rozhodnutí v odvolacím řízení, je třeba na základě § 90 odst. 6 správního řádu použít obecných lhůt obsažených v § 71 správního řádu.*“. Zákon č. 250/2016 Sb. výslovně nestanoví, že by se mělo pravidlo vztahovat i na odvolací řízení. Obdobné pak platí i pro mimořádné opravné prostředky (pokud by ale bylo rozhodnutí zrušeno a věc vrácena k novému projednání, pak by v navazujícím řízení platila pro prvostupňový orgán lhůta 60 dnů).

57) Obsahuje rozhodnutí o přestupku výrok o vině též v případě, že je obviněným z přestupku právnická nebo podnikající fyzická osoba?

Vyslovení viny je náležitost výrokové části rozhodnutí, a proto i v případě právnické osoby a podnikající fyzické osoby mělo být ve výrokové části uvedeno, že se tato osoba uznává vinnou z přestupku. Vina je odlišný institut oproti zavinění, které se u právnických a podnikajících fyzických osob neposuzuje.

58) Může správní orgán přiznat poškozenému náhradu účelně vynaložených nákladů obviněným podle § 95 odst. 3 zákona č. 250/2016 Sb., ve znění zákona č. 417/2021 Sb., pokud v řízení o přestupku nebylo rozhodováno o nároku na náhradu škody?

Nemůže, není však vyloučeno dobrovolné uhrazení účelně vynaložených nákladů poškozenému obviněným obdobně jako v případě náhrady škody nebo vydání bezdůvodného obohacení.

59) Do kdy lze požádat o snížení paušální částky nákladů řízení o přestupku?

Požádat o snížení paušální částky nákladů řízení lze obecně do vydání rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, příp. v rámci odvolání, aniž by správní orgán stanovil obviněnému k tomuto úkonu lhůtu. Jiná situace pak nastává, pokud v rámci řízení o přestupku obviněný uvede, že následně doloží listiny k prokázání existence případu zvláštního zřetele hodného. Správní orgán by měl v takovém případě obviněnému stanovit lhůtu pro doložení avizovaných listin, nikoliv čekat, až je obviněný sám doloží.

60) Jaký bude postup správního orgánu, pokud je mu předloženo „blanketní“ odvolání?

Pokud účastník řízení předloží „blanketní“ odvolání, zůstává povinností správního orgánu prvního stupně vyzvat účastníka postupem podle § 37 odst. 3 správního řádu k doplnění náležitostí odvolání tak, jak to požaduje § 82 odst. 2 správního řádu. Ustanovení § 98 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. pouze zavazuje odvolací orgán přezkoumávat rozhodnutí správního orgánu prvního stupně i nad rámec odvolacích důvodů uvedených odvolatelem.

61) Lze v přezkumném řízení podle § 100 zákona č. 250/2016 Sb. aplikovat § 98 správního řádu?

Ano, jsou-li splněny podmínky podle § 98 správního řádu. Zkrácené přezkumné řízení je pouze zjednodušenou procesní variantou „klasického“ přezkumného řízení.

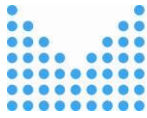
62) Uplatní se objektivní lhůta 3 let od právní moci rozhodnutí o přestupku pro zahájení přezkumného řízení související s trestním stíháním o totožném skutku (§ 100 odst. 1 a 3) i pro přezkumné řízení, v němž bude přezkoumáván příkaz na místě?

ANO, objektivní lhůta 3 let od právní moci rozhodnutí o přestupku pro zahájení přezkumného řízení související s trestním stíháním o totožném skutku (§ 100 odst. 1 a 3) se uplatní i pro přezkumné řízení, v němž bude přezkoumáván příkaz na místě, pro které jinak platí objektivní lhůta 6 měsíců.³

63) Trvá příslušnost obecní policie jako zvláštního orgánu obce k projednání vybraných přestupků příkazem na místě na základě zvláštních právních předpisů i v případě, že obec uzavře veřejnoprávní smlouvu dle § 105?

Ano.

³ Srov. Závěr č. 168 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu a správnímu trestání ze dne 18. 1. 2019. Dostupné zde: <https://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu-a-spravnimu-trestani.aspx>.

Dotazy k přechodným ustanovením zákona č. 250/2016 Sb.

- 64) Jak má být v rozhodnutí o přestupku označen dosavadní jiný správní delikt v případě, kdy se odpovědnost posuzuje podle dosavadních právních předpisů, a v případě, kdy se odpovědnost posuzuje podle nové právní úpravy?**

Jsou přípustné obě v úvahu přicházející varianty; tedy označování protiprávního jednání pojmem „správní delikt“ i pojmem „přestupek“. Spíše lze doporučit označení „správní delikt“, neboť smyslem § 112 odst. 1 věty první zákona č. 250/2016 Sb. je řešit případná opomenutí zákonodárce a pojem „správní delikt“ nahradit od 1. 7. 2017 pojmem „přestupek“, nikoliv přejmenovávat dosavadní jiné správní delikty v režimu předchozí právní úpravy retroaktivně na přestupky. Pokud se odpovědnost za přestupek posuzuje podle nové právní úpravy (z důvodu, že k protiprávnímu jednání došlo po 1. 7. 2017 nebo z důvodu, že je nová právní úprava pro pachatele příznivější podle § 112 odst. 1 věty druhé za středníkem zákona č. 250/2016 Sb.), jde o „přestupky“.

- 65) Podle jaké právní úpravy má být vedeno řízení o přestupku poté, co bylo pravomocné rozhodnutí o přestupku vydané v řízení podle zákona č. 200/1990 Sb. po 1. 7. 2017 zrušeno v přezkumném řízení a věc byla vrácena správnímu orgánu prvního stupně?**

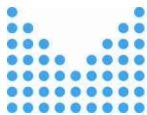
Z § 112 odst. 5 zákona č. 250/2016 Sb. lze dovodit, že v těchto případech se v přezkumném řízení bude postupovat podle nové právní úpravy.

- 66) Jakým způsobem má být po 1. 7. 2017 vyřizována žádost o odložení vykonatelnosti rozhodnutí o přestupku podle § 83 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., ve znění účinném do 30. 6. 2017?**

Pokud rozhodnutí o přestupku nabylo právní moci před 1. 7. 2017 i po 1. 7. 2017, není možno po tomto datu žádost podle § 83 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb. oprávněně podat a správní orgán nemůže výkon rozhodnutí odložit, neboť nová úprava již odložení výkonu rozhodnutí správním orgánem v souvislosti s podáním správní žaloby neumožňuje. V těchto situacích by měl správní orgán zastavit řízení o předmětné žádosti usnesením, a to z důvodu její zjevné právní nepřipustnosti – § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu.

- 67) Zůstanou veřejnoprávní smlouvy uzavřené před 1. červencem 2017, které jsou v rozporu s § 105 zákona č. 250/2016 Sb., v platnosti i po 1. 7. 2017? A jak se bude postupovat v případě dodatků uzavřených před nabytím účinnosti zákona č. 250/2016 Sb.?**

Ano, ustanovení § 105 zákona č. 250/2016 Sb., které omezuje možnost uzavírat veřejnoprávní smlouvy, se vztahuje pouze na nově uzavírané smlouvy, tedy na smlouvy uzavřené po nabytí účinnosti zákona č. 250/2016 Sb. Dosud uzavřené

veřejnoprávní smlouvy tedy nebude nutné měnit ani vypovídat (§ 112 odst. 8 zákona č. 250/2016 Sb.).

Pro uzavírání dodatků k veřejnoprávním smlouvám o přenosu příslušnosti k projednávání přestupků uzavřeným před 1. červencem 2017 platí omezení v § 105 zákona č. 250/2016 Sb. Z toho vyplývá, že obce základního typu nebudou moci sjednávat dodatky k veřejnoprávním smlouvám, které mezi sebou uzavřely před 1. červencem 2017, neboť podle § 105 již takovou smlouvu uzavírat nemohou. Dodatek k veřejnoprávní smlouvě uzavřené na dobu určitou spočívající v prodloužení trvání veřejnoprávní smlouvy je přípustný pouze tehdy, jestliže veřejnoprávní smlouva ve znění dodatku nebude v rozporu s § 105 zákona č. 250/2016 Sb. (svou povahou jde o uzavření nové smlouvy na další období, která by již měla vyhovovat podmínkám v § 105).

68) Jaká bude věcná příslušnost, kterou dnes upravuje veřejnoprávní smlouva s odkazem na konkrétní ustanovení stávajícího zákona o přestupcích, když tyto skutkové podstaty přestupků budou převedeny do jiného zákona?

Podle § 112 odst. 8 zákona č. 250/2016 Sb. nabytím účinnosti tohoto zákona není dotčena platnost veřejnoprávních smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Pokud tedy došlo k převedení skutkových podstat přestupků do jiného zákona, lze s využitím materiálního výkladu vycházet z toho, že danou veřejnoprávní smlouvou je bez dalšího přenesena rovněž příslušnost k projednávání těchto přestupků⁴.

Dotazy k zákonu č. 251/2016 Sb.

69) Lze přestupky proti veřejnému pořádku původně upravené v § 47b zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, které jsou s účinností od 1. 7. 2017 převedeny do zákona o obcích a zákona o hlavním městě Praze, považovat i nadále za přestupky proti veřejnému pořádku?

Za přestupky proti veřejnému pořádku lze v přesném slova smyslu považovat pouze přestupky podle § 5 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích. Přestupky původně upravené v § 47b zákona č. 200/1990 Sb., které jsou s účinností od 1. července 2017 nově upraveny v zákoně o obcích a v zákoně o hlavním městě Praze, tedy již nebudou považovány za přestupky proti veřejnému pořádku. Zkouška

⁴ Jak vyplývá ze závěru poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu a správnímu trestání č. 155, lze bez dalšího vycházet z toho, že pokud byla veřejnoprávní smlouvou přenesena příslušnost k projednávání přestupků v rozsahu § 53 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., pak po nabytí účinnosti zákona č. 250/2016 Sb. zůstává tato příslušnost přenesena v rozsahu uvedeném v § 60 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb. Jak je dále uvedeno ve zmíněném závěru, příslušnost zůstane přenesena i k přestupkům, které byly dosud upraveny v zákoně č. 200/1990 Sb. (a spadaly tak do vymezení v § 53 odst. 1 tohoto zákona), nicméně nově jsou upraveny ve zvláštních zákonech.

zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků podle zákona č. 312/2002 Sb. při přestupkovém řízení ve věci pořádku ve státní správě, pořádku v územní samosprávě, veřejného pořádku, občanského soužití a majetku, tedy bude zahrnovat pouze přestupky proti veřejnému pořádku podle § 5 zákona č. 251/2016 Sb.

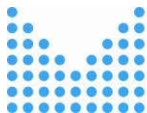
70) Lze právnickou osobu urazit na cti?

Nelze. Právnická osoba nemůže být subjektem uraženým na cti. Jak vyplývá z § 81 a násl. občanského zákoníku osobnostní práva náleží pouze fyzickým osobám, nikoliv právnickým osobám. Právní úpravu ochrany názvu, pověsti a soukromí právnické osoby obsahuje § 135 občanského zákoníku. Dále lze pro srovnání uvést, že předmětem útoku v rámci trestného činu pomluvy (§ 184 trestního zákoníku) může být vždy pouze jednotlivec – fyzická osoba, neboť objektem tohoto trestného činu je právo člověka na ochranu lidské důstojnosti, osobní cti a dobré pověsti (čl. 10 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod).

71) Jakým způsobem se provádí usmíření podle § 7 odst. 8 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích?

Správní orgán se musí pokusit o usmíření mezi obviněným a uraženým na cti; je to nezbytnou součástí daného řízení, přičemž skutečnost, že se správní orgán pokusil o usmíření, musí vyplývat ze spisového materiálu, tj. musí být doložena. Pokud se týká samotného aktu usmíření, musí být uzavřeno způsobem, který je procesně relevantní a též přezkoumatelný. Nejčastější a nejvhodnější způsob usmíření bude pravděpodobně ústně před správním orgánem, o čemž bude sepsán protokol podle § 18 správního řádu, za souběžné účasti obviněného a osoby, jíž bylo přestupkem ublíženo na cti. S ohledem na okolnosti konkrétního případu podle našeho názoru není zcela vyloučena ani možnost realizovat usmíření písemnou cestou.

Dojde-li k usmíření, správní orgán řízení zastaví usnesením, proti kterému se nelze odvolat.

Dotazy ke kvalifikačním požadavkům podle § 111 odst. 1 a § 112 odst. 9 zákona č. 250/2016 Sb.

Oprávněné úřední osoby budou muset kvalifikační požadavky splňovat až od roku 2024 (podle § 112 odst. 9 zákona č. 250/2016 Sb., ve znění zákona č. 417/2021 Sb., platí, že do 31. prosince 2023 může činnost oprávněné úřední osoby vykonávat také osoba, která nesplňuje podmínky podle § 111).

72) Co je to zkouška odborné způsobilosti podle zákona č. 250/2016 Sb.?

Obsahem zkoušky odborné způsobilosti podle zákona č. 250/2016 Sb. je ověření znalostí organizace a činnosti veřejné správy a právních předpisů v oblasti odpovědnosti za přestupek. Ministerstvo vnitra vydalo s účinností od 1. července 2017 vyhlášku č. 172/2017 Sb., o podrobnostech obsahu a provádění zkoušky odborné způsobilosti úředních osob oprávněných k provádění úkonů správního orgánu v řízení o přestupcích a o náležitostech osvědčení o vykonání zkoušky odborné způsobilosti⁵. Vyhláška obsahuje seznam právních předpisů, jejichž obsah je předmětem zkoušky, a popis průběhu zkoušky, na kterou úřední osobu přihlašuje správní orgán, ve kterém je zařazena. Zajištěním provádění zkoušky Ministerstvo vnitra pověřilo Institut pro veřejnou správu Praha. Na jeho webových stránkách jsou k dispozici zkušební otázky, přihláška ke zkoušce a zkuškový řád⁶.

Pokud uchazeč u zkoušky vyhoví, vydá se mu osvědčení. Nevyhoví-li uchazeč u zkoušky, může zkoušku dvakrát opakovat. Opakovanou zkoušku je možné vykonat nejdříve za 60 dnů a nejpozději do 120 dnů ode dne konání zkoušky, při níž uchazeč nevyhověl.

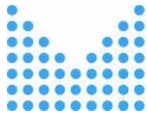
73) Kdo je povinen složit zkoušku odborné způsobilosti podle zákona č. 250/2016 Sb. a kdo ji naopak skládat nemusí?

Po skončení přechodného období, tedy od r. 2024, bude muset zkoušku odborné způsobilosti složit každá oprávněná úřední osoba, která nemá vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu právo a právní věda, právo nebo bezpečnostně právní studia na vysoké škole v České republice, a na kterou se nevztahuje ani žádná z výjimek z kvalifikačních požadavků – tj. která nemá praxi v projednávání přestupků a rozhodování o nich nejméně 5 let a která ani neprojednává přestupky pouze příkazem na místě.

Zkoušku odborné způsobilosti tedy nemusí složit osoba, která má vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu právo a právní věda, právo nebo bezpečnostně právní studia na vysoké škole v České republice, nebo která nejméně

⁵ <http://www.mvcr.cz/clanek/zkouska-odborne-zpusobilosti-urednich-osob-opravnenych-k-provadeni-ukonu-spravniho-organu-v-rizeni-o-prestupcich.aspx>

⁶ <https://www.institutpraha.cz/overeni-zoz/zkouska-dle-zak-250-2017-sb/>

5 let projednávala přestupky a rozhodovala o nich, anebo která projednává přestupky pouze příkazem na místě.

74) Jaký je vztah zkoušky odborné způsobilosti podle zákona č. 250/2016 Sb. a zkoušky zvláštní odborné způsobilosti podle zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů?

Jedná se o dvě na sobě nezávislé zkoušky. Oprávněná úřední osoba vykonávající v přenesené působnosti správní činnost na určitém úseku a současně rozhodující o přestupcích na daném úseku, bude po uplynutí přechodného období (tj. od 1. ledna 2024) muset složit kromě zkoušky zvláštní odborné způsobilosti podle zákona č. 312/2002 Sb.⁷ též zkoušku odborné způsobilosti podle zákona č. 250/2016 Sb.

Zvláštní pravidla ale platí pro předsedu Komise pro projednávání přestupků, který musí již od nabytí účinnosti zákona č. 250/2016 Sb. (od 1. 7. 2017) do konce roku 2023 splňovat požadavek vysokoškolského vzdělání v magisterském studijním programu v oblasti právo nebo mít zvláštní odbornou způsobilost podle zákona č. 312/2002 Sb. (na základě novely provedené zákonem č. 417/2021 Sb. se tento požadavek mění od 1. února 2022 do konce roku 2023 na požadavek vysokoškolského vzdělání v magisterském studijním programu právo a právní věda, právo nebo bezpečnostně právní studia anebo zvláštní odbornou způsobilost podle zákona č. 312/2002 Sb.). Po roce 2023 musí předseda Komise pro projednávání přestupků splňovat kvalifikační požadavky podle § 111 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. (§ 61 odst. 2 věta druhá ve spojení s § 112 odst. 9 části věty první za středníkem zákona č. 250/2016 Sb.). Ustanovení § 112 odst. 9 poslední věty zákona č. 250/2016 Sb., podle kterého po 31. 12. 2023 může činnost oprávněné úřední osoby vykonávat také úřední osoba, která nejméně 5 let projednávala přestupky a rozhodovala o nich, se nevztahuje na předsedu komise pro projednávání přestupků podle § 61 zákona č. 250/2016 Sb.⁸

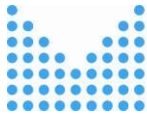
Na ostatní členy komise pro projednávání přestupků se pak kvalifikační požadavky podle § 111 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., vůbec nevztahují.

75) Musí kvalifikační požadavky podle § 111 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. splňovat i starosta, který rozhoduje o přestupcích?

Ano.

⁷ Novela vyhlášky č. 512/2002 Sb., o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků, vyhlášená pod č. 411/2021 Sb. a účinná od ledna 2022 mění přílohu vyhlášky 512 tak, že náplně jednotlivých správních činností, k jejichž vykonávání je nezbytné prokázání zvláštní odborné způsobilosti, nezahrnují rozhodování o přestupcích, pokud to v nich není výslovně stanoveno (zatímco do ledna 2022 náplně správních činností zahrnovaly také případné rozhodování o přestupcích v příslušné oblasti).

⁸ Závěr č. 161 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu a správnímu trestání ze dne 24. 11. 2017: <http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu-a-spravnimu-trestani.aspx>.

- 76) Musí kvalifikační požadavky podle § 111 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. splňovat příslušník Policie ČR nebo strážník obecní policie, kteří projednávají přestupek příkazem na místě?**

Ne, uplatní se výjimka podle § 111 odst. 3 zákona č. 250/2016 Sb.

- 77) Musí osoba projednávající přestupky na místě například na úseku matrik (tzv. u přepážky) splňovat kvalifikační požadavky?**

Ne, uplatní se výjimka podle § 111 odst. 3 věty druhé zákona č. 250/2016 Sb.

- 78) Musí splňovat kvalifikační požadavky i osoba, která sepisuje protokol (§ 18 správního řádu) o nahlížení do spisu v rámci řízení o přestupku?**

Ano, neboť se jedná o procesní úkon úřední osoby v řízení o přestupku a na tuto úřední osobu se tak vztahuje povinnost splnit kvalifikační požadavky.

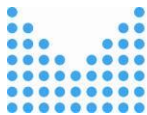
- 79) Je absolvování vysoké školy právnického nebo bezpečnostně právního zaměření v zahraničí dostačující pro splnění kvalifikačních požadavků na oprávněné úřední osoby v řízení o přestupku podle zákona č. 250/2016 Sb. i bez složení zkoušky odborné způsobilosti?**

Ne, pro splnění kvalifikačních požadavků bez složení zkoušky odborné způsobilosti je nutno získat vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu právo a právní věda, právo nebo bezpečnostně právní studia na vysoké škole v České republice. Dosažení vysokoškolského vzdělání v zahraničí (byť v obdobném programu) tak nemůže nahradit požadavek na složení zkoušky odborné způsobilosti.

- 80) Lze uplatnit § 150 odst. 2 správního řádu, podle kterého je kontrolní protokol jediným podkladem pro vydání příkazu, pokud oprávněná úřední osoba, která jej pořizovala, nesplňuje kvalifikační požadavky podle § 111 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb.?**

Aby bylo možno po 1. 1. 2024 rozhodnout o přestupku příkazem na základě § 150 odst. 2 správního řádu, kontrolní protokol nebo jiný dokument obsahující skutečnosti, které jsou dostatečné pro vyslovení viny za přestupek a uložení správního trestu, musí být pořizen oprávněnou úřední osobou, která bude splňovat kvalifikační požadavky podle § 111 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., pokud se na ni nevztahuje výjimka uvedená v § 112 odst. 9 věty druhé téhož zákona. To znamená, že nebude-li oprávněná úřední osoba, která pořídila příslušný dokument, splňovat po 1. 1. 2024 příslušné kvalifikační požadavky, pak o přestupku nemůže rozhodnout příkazem na základě § 150 odst. 2 správního řádu.

V případě rozhodnutí o přestupku příkazem na místě na základě § 150 odst. 2 správního řádu, kontrolní protokol nebo jiný dokument obsahující skutečnosti, které jsou dostatečné pro vyslovení viny za přestupek a uložení správního trestu, může být po 1. 1. 2024 pořizen oprávněnou úřední osobou, která nesplňuje kvalifikační požadavky podle § 111 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. Na tuto osobu se vztahuje

výjimka z kvalifikačních požadavků podle § 111 odst. 3 věty druhé zákona č. 250/2016 Sb.

Pokud však zvláštní právní úprava nebo vnitřní předpisy správního orgánu obsahují odchylnou úpravu, kdy např. kontrolu provádějí jiné osoby než ty, které jsou oprávněny k úkonům v navazujícím správním (tj. přestupkovém) řízení, § 150 odst. 2 správního řádu se nepoužije (Závěr č. 23 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 10. 1. 2006: <https://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu-a-spravnimu-trestani.aspx>).

81) Jak vykládat výjimku z kvalifikačních požadavků podle § 112 odst. 9 věty druhé zákona č. 250/2016 Sb.?

- a) do doby 5 let „projednávání přestupků a rozhodování o nich“ spadá též projednávání tzv. dosavadních jiných správních deliktů.
- b) výjimka z kvalifikačních požadavků podle § 112 odst. 9 věty druhé zákona č. 250/2016 Sb. se nevztahuje kromě předsedy Komise pro projednávání přestupků⁹ též na osoby, které po dobu nejméně 5 let projednávaly přestupky a rozhodovaly o nich pouze na místě, tj. v dřívějším blokovém řízení - nyní příkazem na místě (praxi by však bylo možné započíst, pokud by taková osoba současně vedla přezkumná řízení, případně rozhodovala o obnově řízení ve vztahu k řízením ukončeným vydáním příkazového bloku nebo příkazu na místě)
- c) ze slov „projednávala přestupky a rozhodovala o nich“ použitých v § 112 odst. 9 zákona č. 250/2016 Sb. dovozujeme, že nestačí, aby úřední osoba měla projednávání přestupků a rozhodování o nich pouze v náplni práce, aniž by tuto agendu skutečně vykonávala; praxe by pak měla být rovněž dostatečně komplexní, aby poskytovala záruky odbornosti výkonu dané agendy (podmínka praxe by tak nebyla naplněna např. tehdy, pokud by úřední osoba prováděla výlučně jen určité dílčí úkony v řízení, které nepředstavují bezprostřední podíl na věcném projednávání přestupků). Bude však především na posouzení vedoucího správního orgánu nebo jím pověřené osoby, zda praxe určité osoby bude považována za dostatečnou a lze ji podřadit pod podmínku 5 letého rozhodování o přestupcích (ten bude vycházet zejména z obsahu pracovní smlouvy úředníka, jeho zařazení, popřípadě jeho předchozího působení u správního orgánu)
- d) zákon č. 250/2016 Sb. nevyžaduje, aby praxe v projednávání a rozhodování o přestupcích byla nepřetržitá, a proto postačí, jestliže úřední osoba projednávala a rozhodovala o přestupcích v souhrnu 5 let.
- e) zákon č. 250/2016 Sb. nevyžaduje, aby požadovaná praxe trvala ke dni 31. prosince 2023.

⁹ K tomu srov. Závěr č. 161 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu a správnímu trestání ze dne 24. 11. 2017.

82) Vydává Ministerstvo vnitra nějaké potvrzení praxe pro účely posouzení naplnění výjimky z kvalifikačních požadavků podle § 112 odst. 9 zákona č. 250/2016 Sb.?

Ne, žádné potvrzení praxe se nevydává (splnění podmínky pětileté praxe v projednávání přestupků a rozhodování o nich posuzuje vedoucí správního orgánu, resp. jím pověřený pracovník).

83) Vydává Ministerstvo vnitra nějaké osvědčení o uznání rovnocennosti vysokoškolského vzdělání ve smyslu § 111 zákona č. 250/2016 Sb. (tj. osvědčení, že úřední osoba má vzdělání požadované v tomto ustanovení)?

Ne, žádné takové osvědčení se nevydává (posouzení splnění kvalifikačních požadavků náleží vedoucímu správního orgánu, resp. jím pověřené osobě).

84) Do kdy musí nové oprávněné úřední osoby kvalifikační požadavky začít splňovat?

Oprávněné úřední osoby, které začnou nově projednávat přestupky, budou muset kvalifikační požadavky začít splňovat do 18 měsíců ode dne, kdy začaly provádět úkony správního orgánu v řízení o přestupku.¹⁰

¹⁰ Přejícné období, ve kterém (všechny) úřední osoby nemusejí kvalifikační požadavky splňovat (tj. do 31. prosince 2023) tímto pravidlem není nijak dotčeno. Pokud by úřední osoba začala projednávat přestupky a doba 18 měsíců by jí uplynula dříve, než 31. prosince 2023, mohla by přestupky bez splnění kvalifikačních požadavků i nadále projednávat jako ostatní úřední osoby až do 31. prosince 2023 (naopak pokud by začala přestupky projednávat později a doba 18 měsíců by jí k tomuto datu neuplynula, mohla by přestupky projednávat bez splnění kvalifikačních požadavků i nadále do uplynutí této doby).